A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2025. szeptember 4.*

„Előzetes döntéshozatal – Az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodás – 4. szakasz – A hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve – A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód – Tiszteletbeli bírák és ügyészek, valamint rendes bírák és ügyészek – 5. szakasz – Az egymást követő, határozott ideig tartó munkaszerződések visszaélésszerű alkalmazásának megakadályozására és szankcionálására irányuló intézkedések – 2003/88/EK irányelv – 7. cikk – A fizetett éves szabadsághoz való jog – Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 31. cikke – A tiszteletbeli bírói és ügyészi tisztség végleges megerősítésére irányuló értékelési eljárás – Az értékelési eljárást megelőzően ellátott tiszteletbeli bírói és ügyészi tisztségből eredő követelésekről a törvény erejénél fogva történő lemondás – Az uniós jog által biztosított, fizetett éves szabadsághoz való jog elvesztése”

A C-253/24. sz. [Pelavi][i] ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Corte d’appello di L’Aquila (l’aquilai fellebbviteli bíróság, Olaszország) a Bírósághoz 2024. április 9-én érkezett, 2024. április 4-i határozatával terjesztett elő

a **Ministero della Giustizia**

és

NZ

között,

az **Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: I. Jarukaitis tanácselnök, K. Lenaerts, a Bíróság elnöke, a negyedik tanács bírájaként eljárva, N. Jääskinen, A. Arabadjiev (előadó) és R. Frendo bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

* Az eljárás nyelve: olasz.

[i] A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– NZ képviseletében P. Perna avvocata,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítői: L. Fiandaca és G. Santini avvocati dello Stato,

– az Európai Bizottság képviseletében S. Delaude és D. Recchia, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2003. L 299., 9. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 381. o.; helyesbítés: HL 2020. L 92., 22. o.) 7. cikkének, az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv (HL 1999. L 175., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 368. o.) mellékletében szereplő, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló, 1999. március 18-án kötött keretmegállapodás (a továbbiakban: keretmegállapodás) 4. és 5. szakaszának, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 31. és 47. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Ministero della Giustizia (igazságügyi minisztérium, Olaszország) munkáltató és NZ tiszteletbeli bíró között NZ-nek a tisztségében való végleges megerősítésére irányuló értékelési eljárásban való részvételéből eredő következmények tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A keretmegállapodás

3 A keretmegállapodás „Hatály” című 2. szakaszának 1. pontja a következőket írja elő:

„Ez a megállapodás olyan határozott időre alkalmazott munkavállalókra vonatkozik, akik a törvény, kollektív szerződés vagy a tagállamokban kialakult gyakorlat szerint munkaszerződéssel vagy munkaviszonnyal rendelkeznek.”

4 A keretmegállapodásnak „A megkülönböztetés [helyesen: hátrányos megkülönböztetés] tilalmának elve” című 4. szakaszának 1. pontja a következőket mondja ki:

„A foglalkoztatási feltételek szempontjából a határozott időre foglalkoztatott munkavállalók nem részesülhetnek kedvezőtlenebb bánásmódban, mint a velük összehasonlítható, állandó munkavállalók, csupán azért, mert határozott idejű munkaszerződéssel vagy munkaviszonnyal rendelkeznek, kivéve, ha az eltérő bánásmód objektív alapon igazolható.”

5 A keretmegállapodásnak „A visszaélés megakadályozására irányuló intézkedések” című 5. szakasza értelmében:

„1. Az egymást követő, határozott időre létrejött munkaszerződések vagy munkaviszonyok alkalmazásából származó visszaélés megakadályozása érdekében a tagállamok a szociális partnerekkel a nemzeti jognak, kollektív szerződéseknek vagy gyakorlatnak megfelelően folytatott konzultációt követően és/vagy a szociális partnerek, a visszaélés megakadályozására irányuló megfelelő jogi intézkedések hiányában, meghatározott ágazatok és/vagy munkavállalói kategóriák igényeinek figyelembevételével, a következő intézkedések közül vezetnek be egyet vagy többet:

a) az ilyen szerződések vagy munkaviszonyok megújítását alátámasztó objektív okok;

b) az egymást követő, határozott időre létrejött munkaszerződések vagy munkaviszonyok maximális teljes időtartama;

c) az ilyen szerződések vagy jogviszonyok [helyesen: munkaviszonyok] megújításának száma.

2. A szociális partnerekkel folytatott konzultációt követően a tagállamok és/vagy a szociális partnerek, ha szükséges, meghatározzák, hogy a határozott időre létrejött munkaszerződéseket vagy munkaviszonyokat milyen feltételek mellett tekintik:

a) »egymást követőnek«;

b) a szerződéseket vagy jogviszonyokat határozatlan időre szólónak.”

A 2003/88 irányelv

6 A 2003/88 irányelv „Éves szabadság” című 7. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy minden munkavállalót legalább négy hét [helyesen: négy hét fizetett] éves szabadság illessen meg a nemzeti jogszabályok és/vagy gyakorlat által megállapított ilyen szabadságra való jogosultság és a szabadság biztosítása feltételeinek megfelelően.”

Az olasz jog

7 A 2021. december 30-i legge n. 234 – Bilancio di previsione dello Stato per l’anno finanziario 2022 e bilancio pluriennale per il triennio 2022–2024 (a 2022. költségvetési évre vonatkozó állami költségvetésről és a 2022–2024-es többéves költségvetésről szóló 234. sz. törvény; a GURI 2021. december 31-i 310. száma, 1. o.) által módosított 2017. július 13-i decreto legislativo n. 116 –

Riforma organica della magistratura onoraria e altre disposizioni sui giudici di pace, nonché disciplina transitoria relativa ai magistrati onorari in servizio, a norma della legge 28 aprile 2016, n. 57 (a tiszteletbeli bírói kar és a békebírákra vonatkozó egyéb rendelkezések sarkalatos reformjáról, valamint a 2016. április 28-i 57. sz. törvény végrehajtása keretében a hivatalban lévő tiszteletbeli bírákra alkalmazandó átmeneti szabályokról szóló 116. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet; a GURI 2017. július 31-i 177. száma, 1. o.; a továbbiakban: 116/2017. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) 29. cikkének 1–3., 5. és 9. bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„1. A jelen felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet hatálybalépésének napján szolgálatban lévő tiszteletbeli bírák és ügyészek kérelem alapján a 70. életévük betöltéséig megerősíthetők hivatalukban.

2. A jelen felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet hatálybalépésekor szolgálatban lévő tiszteletbeli bírák és ügyészek, amennyiben nem kapják meg a megerősítést, mert nem kérelmezték azt, vagy nem feleltek meg a 3. bekezdés szerinti értékelési eljáráson, jogosultak - fenntartva az elutasítás lehetőségét - minden olyan szolgálati év után, amelyben legalább 80 napot tárgyaltak, 2500 euró adózás előtti juttatásra, minden olyan szolgálati év után, amelyben 80 napnál kevesebbet tárgyaltak, 1500 euró adózás előtti juttatásra, összesen azonban legfeljebb 50 000 euró adózás előtti juttatásra. A hat hónapot meghaladó szolgálati idő az előző időszakra fizetendő díjazás kiszámítása szempontjából egy évnek felel meg. A juttatás elfogadása a megszűnt tiszteletbeli bírói vagy ügyészi jogviszony megszűnéséből eredő minden további követelésről való lemondást eredményezi.

3. Az 1. bekezdésben említett megerősítés céljából a legfelsőbb igazságszolgáltatási tanács határozat útján három külön értékelési eljárást szervez, amelyekre a 2022-2024-es hároméves időszak során évente kerül sor. Ezen eljárások azokra a szolgálatban lévő tiszteletbeli bírákra és ügyészekre vonatkoznak, akik a jelen rendelet hatálybalépésének időpontjában:

a) több mint 16 év szolgálati idővel;

b) 12 és 16 év közötti szolgálati idővel;

c) kevesebb mint 12 év szolgálati idővel rendelkeznek.

[…]

5. A 3. bekezdésben foglalt értékelési eljárásokon való részvétel iránti kérelem magában foglalja a korábbi tiszteletbeli bírói vagy ügyészi tisztség gyakorlásából eredő bármilyen további követelésről való lemondást, a 2. bekezdés szerinti juttatáshoz való jog sérelme nélkül a megerősítés elmaradása esetén.

[…]

9. A jelen felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet hatálybalépésének napján hivatalban lévő tiszteletbeli bírák és ügyészek szolgálati jogviszonya megszűnik, ha nem nyújtanak be a 3. bekezdés szerinti értékelési eljárásban való részvétel iránti kérelmet.”

8 E rendelkezés 2022. január 1-jén lépett hatályba.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

9 NZ 2001. február 14. óta a Tribunale di Vasto (vastói bíróság, Olaszország) tiszteletbeli bírói tisztségét tölti be. Eredetileg hároméves időtartamra nevezték ki, és négyévente, 2022. december 13-ig meghosszabbították és megújították ebben a tisztségben. Ez utóbbi időpontban a NZ-t 70 éves koráig véglegesen megerősítették tisztségében a 116/2017. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 29. cikke alapján, amely bevezeti annak lehetőségét, hogy a 2022. január 1 -jén hivatalban lévő tiszteletbeli bírák és ügyészek a tisztségükben való végleges megerősítés céljából kérelmezzék az értékelési eljárásban való részvételt.

10 NZ 2001. február 14. és 2022. december 13. között többek között a megtartott tárgyalások száma alapján kiszámított juttatásban részesült.

11 NZ nem tartott tárgyalást a nemzeti szabályozásban meghatározott, minden évben augusztus 1. és 31. közötti ítélkezési szünetben. Ezen időszakok alatt tehát nem részesült juttatásban.

12 NZ - mivel az ügyvédi kamara tagja is volt - ezzel párhuzamosan 2022. december 13-ig továbbra is gyakorolhatta az ügyvédi hivatást azon bíróság illetékességi területén kívül, amelyhez beosztották.

13 Ügyvédként a Cassa Nazionale Forense (ügyvédek nemzeti társadalombiztosítási pénztára, Olaszország) által kezelt kötelező társadalombiztosítási rendszer hatálya alá tartozott. Ennek alapján olyan járulékot kellett fizetnie, amelynek összege az ügyvédi tevékenységéből származó jövedelemtől, valamint a tiszteletbeli bírói tisztségéből eredő juttatástól függött.

14 NZ, mivel úgy vélte, hogy a 116/2017. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 29. cikkének hatálybalépését és a tiszteletbeli bírói tisztségének végleges megerősítését megelőzően a feladataiért járó díjazás tekintetében jogellenesen eltérő bánásmódban részesült, keresetet indított az elsőfokú bíróság előtt annak érdekében, hogy ismerjék el számára a tiszteletbeli bírói tisztségére vonatkozóan az olasz jog értelmében vett „munkavállaló” vagy az uniós jog értelmében vett „munkavállaló” jogállást, és ebből következően az igazságügyi minisztérium hasonló feladatokat ellátó munkavállalóival azonos gazdasági és jogi bánásmódhoz való jogot, ideértve a munkaszüneti napokat, az éves szabadságot, a szülési és betegszabadságot, a táppénzt és baleseti juttatást, a szerződés lejártának kezelését, a szociális védelmet és a biztosítást. Kérte továbbá az uniós jog által a szabadsággal, a szülési szabadsággal és bármely más védelemmel kapcsolatban előírt kötelezettségek állítólagos be nem tartása miatt elszenvedett kár megtérítését. NZ ezenkívül azt kérte, hogy e bíróság állapítsa meg, hogy e minisztérium visszaélésszerűen ismételte meg vele szemben a határozott ideig tartó munkaszerződések megkötését, és azt, hogy e bíróság kötelezze az említett minisztériumot NZ ebből eredő kárának megtérítésére.

15 2022. március 14-i ítéletével az elsőfokú bíróság részben helyt adott e keresetnek. Megállapította, hogy NZ-t tiszteletbeli bírói feladatainak ellátása során az uniós jog értelmében vett „munkavállalónak” kell minősíteni, és a rendes bíráknak fizetett díjazással azonos díjazásra jogosult. Mindazonáltal e bíróság úgy ítélte meg, hogy e minősítés nem biztosít számára jogot arra, hogy állami munkaviszony hiányában biztosított legyen a köztisztviselők társadalombiztosítási rendszerében az Istituto nazionale della previdenza sociale-nál (INPS) (országos társadalombiztosítási intézet, Olaszország). Következésképpen az említett bíróság arra kötelezte az igazságügyi minisztériumot, hogy fizesse meg NZ részére a keresetét megelőző időszakra járó díjazást, az ötéves elévülési idő korlátai között. Ezenkívül ugyanezen bíróság úgy

ítélte meg, hogy NZ határozott ideig tartó munkaviszonyát visszaélésszerűen megismételték, és arra kötelezte e minisztériumot, hogy térítse meg az NZ által elszenvedett kárt a rendes bírónak fizetett kilenchavi díjazás összegében.

16 Az igazságügyi minisztérium fellebbezést nyújtott be e határozattal szemben a Corte d'appello di L'Aquilához (l'aquilai fellebbviteli bíróság, Olaszország), a kérdést előterjesztő bírósághoz, vitatva mind a tiszteletbeli bírák és a rendes bírák feladatainak összehasonlíthatóságát, mind pedig a határozott idejű szerződések visszaélésszerű alkalmazását.

17 NZ csatlakozó fellebbezést nyújtott be, amelyben vitatta követeléseinek - az elsőfokú bíróság által megállapított - díjazás, nem pedig kártérítés iránti kérelemnek való minősítését, valamint az e minősítésből eredő ötéves, nem pedig tízéves elévülési idő alkalmazását. Azt is vitatja, hogy az uniós jog értelmében vett „munkavállalónak" való minősítése nem jogosította fel az INPS-hez való csatlakozásra.

18 Míg a fellebbezési eljárás folyamatban volt, NZ sikeresen lezárta azt az eljárást, amely lehetővé tette a 2022. január 1-jén hivatalban lévő tiszteletbeli bírák és ügyészek számára, hogy kérelmezzék a 116/2017. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 29. cikkének (3) bekezdése szerinti értékelési eljárásban való részvételt.

19 NZ, mint így megerősített tiszteletbeli bíró, 2022. december 13. óta az igazságügyi minisztérium által alkalmazott köztisztviselőknek járó illetmény alapján kiszámított rögzített díjazásban, bírói pótlékban és étkezési utalványban részesül. Ezt a díjazást az ítélkezési szünet idején is folyósítják, amely alatt nem gyakorolja tevékenységét. Ezenkívül, mivel a tiszteletbeli feladatok kizárólagosságát választotta, NZ-t törölték az ügyvédi kamara és a nemzeti ügyvédi társadalombiztosítási pénztár névjegyzékéből, és az INPS tagja lett.

20 Tekintettel NZ részvételére a 116/2017. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 29. cikkének (3) bekezdése szerinti értékelési eljárásban, valamint arra, hogy e 29. cikk 5. bekezdése előírja, hogy az ilyen részvétel azt jelenti, hogy az ezen eljárás végén a tisztségükben megerősített tiszteletbeli bírák és ügyészek a törvény erejénél fogva lemondanak a korábbi tiszteletbeli munkaviszonyukból eredő bármely más követelésről, az igazságügyi minisztérium úgy véli, hogy az alapeljárás okafogyottá vált.

21 NZ vitatja ezen okafogyottság megállapítása iránti kérelmet, és azt kéri a kérdést előterjesztő bíróságtól, hogy a 116/2017. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 29. cikkében, különösen pedig az e cikk 5. bekezdésében előírt *ex lege* lemondás alkotmányos jogszerűségére vonatkozó kérdést terjesszen elő.

22 A kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a 116/2017. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 29. cikkének (5) bekezdése összeegyeztethető-e a keretmegállapodás 4. szakaszával, a 2003/88 irányelv 7. cikkével, valamint a Charta 31. és 47. cikkével, különösen azért, mert az említett *ex lege* lemondás érinti a rendes bírákat és ügyészeket megillető szabadság díjazásához való jogot. Célszerűnek tartja, hogy e tekintetben előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel forduljon a Bírósághoz, tekintettel e rendelkezések közvetlen hatályára, valamint az ebből eredő azon hatáskörére, hogy mellőzze az ilyen hatályú normával ellentétes nemzeti szabályozás alkalmazását.

23 E bíróság ezenkívül arra keresi a választ, hogy a 116/2017. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 29. cikkének (5) bekezdése megfelel-e a keretmegállapodás 5. szakaszának 1. pontjából eredő követelményeknek. Úgy véli, hogy célszerű e tekintetben is kérdést intézni a Bírósághoz, mivel a Bíróság által e második kérdésre adott válasz megkönnyíti annak értékelését, hogy szükséges-e a szóban forgó nemzeti rendelkezés alkotmányosságára vonatkozó kérdést a Corte costituzionale (alkotmánybíróság, Olaszország) elé terjeszteni.

24 E körülmények között a Corte d'Appello di L'Aquila (l'aquilai fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Ellentétes-e a [Charta] 31. cikkének (1) bekezdésével és 47. cikkével, a [2003/88/EK irányelv] 7. cikkével, valamint a [keretmegállapodás] 4. szakaszával az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy a „munkavállalónak" és „határozott időre alkalmazott munkavállalónak" minősülő tiszteletbeli bíró, akit hetvenedik életévének betöltéséig megerősítenek a tisztségében, elveszíti a megerősítését megelőző időszakra vonatkozó fizetett szabadságra való jogosultságát?

2) Ellentétes-e a [keretmegállapodás] 5. szakaszának 1. pontjával az a nemzeti szabályozás, amely az egymást követő határozott idejű munkaviszonyokkal való visszaélés szankcionálására szolgáló intézkedésként azt írja elő, hogy a tiszteletbeli bírót a hetvenedik életévének betöltéséig a nem pályázati jellegű értékelési eljárás teljesítése esetén meg kell erősíteni tisztségében, az értékelési eljárás sikertelen teljesítése esetén pedig pénzbeli juttatásról rendelkezik, mindkét esetben az esetlegesen korábban szerzett igényről való lemondás mellett?"

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

25 Az olasz kormány vitatja az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát.

26 Először is arra hivatkozik, hogy a Giudice di pace di Fondi (fondi békebíróság, Olaszország) már terjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé, amelyet C-548/22. számon vettek nyilvántartásba, és amely azonos kérdéseket vet fel, és az alapügyben szóban forgóval megegyező nemzeti rendelkezésekre vonatkozik. E kormány lényegében pergazdaságossági okokból úgy véli, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem nem hasznos, és hogy az alapeljárást a Bíróságnak a C-548/22. sz. ügyben adandó válaszáig fel kellett volna függeszteni.

27 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság nem állít fel semmilyen kapcsolatot az általa hivatkozott uniós jogi elvek és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jogszabályok között.

28 Végül harmadszor, a második kérdés hipotetikus, mivel az alapeljárás felperesének helyzetétől eltérő helyzetre vonatkozik, mivel ez utóbbi sikeresen teljesítette az értékelési eljárás szóbeli vizsgáit, tehát nem részesült az e kérdésben említett, ezen eljárás sikertelensége esetén járó pénzbeli juttatásban.

29 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a Bíróság és a nemzeti bíróságok között az EUMSZ 267. cikk alapján létrehozott együttműködés keretében kizárólag az alapügyben eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelős nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira tekintettel megítélje mind az előzetes döntéshozatalra utaló

határozat szükségességét az ügydöntő határozat meghozatala szempontjából, mind a Bíróság elé terjesztett kérdések relevanciáját. Következésképpen, amennyiben az előterjesztett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság főszabály szerint köteles határozatot hozni (2020. szeptember 17-i Burgo Group ítélet, C-92/19, EU:C:2020:733, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 Ebből következik, hogy az uniós jogra vonatkozó kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor tagadhatja meg a nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolását, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2020. szeptember 17-i Burgo Group ítélet, C-92/19, EU:C:2020:733, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

31 E tekintetben annak érdekében, hogy a Bíróság olyan értelmezést adhasson az uniós jogról, amely hasznos a nemzeti bíróság számára, a Bíróság eljárási szabályzata 94. cikkének c) pontja megköveteli, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tartalmazza azon okok ismertetését, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróságban kérdés merült fel egyes uniós jogi rendelkezések értelmezésére vagy érvényességére vonatkozóan, valamint azt a kapcsolatot, amelyet e bíróság e rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jog között felállít (2023. április 27-i AxFina Hungary ítélet, C-705/21, EU:C:2023:352, 26. pont).

32 Először is meg kell állapítani, hogy noha a 2024. szeptember 12-i Presidenza del Consiglio dei ministri és társai (Tiszteletbeli bírák és ügyészek javadalmazása) ítélet (C-548/22, EU:C:2024:730) alapjául szolgáló ügy körülményei – amelyben a Bíróság egyébiránt elfogadhatatlannak nyilvánította az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet – az alapügyhöz hasonlók, és e két ügy hasonló kérdéseket vet fel, ugyanakkor, tekintettel különösen a jelen ítélet 29. és 30. pontjában hivatkozott állandó ítélkezési gyakorlatra, az ebből eredő követelmények tiszteletben tartása mellett a nemzeti bíróság továbbra is szabadon terjeszthet elő az előtte folyamatban lévő jogvita megoldása szempontjából releváns uniós jogi rendelkezések értelmezésére vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelmet. A valamely uniós jogi kérdéssel kapcsolatos állandó ítélkezési gyakorlat fennállása ugyanis – ha annak eredményeképpen a Bíróság az eljárási szabályzata 99. cikke értelmében végzést hoz – semmilyen módon nem befolyásolhatja az előzetes döntéshozatali kérelem elfogadását abban az esetben, amikor a nemzeti bíróság e mérlegelési jogkör keretében elhatározza, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján a Bírósághoz fordul (2014. november 26-i Mascolo és társai ítélet, C-22/13, C-61/13–C-63/13 és C-418/13, EU:C:2014:2401, 49. pont).

33 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság azzal, hogy indokolással alátámasztva kifejezte kételyeit egyrészt azzal kapcsolatban, hogy a keretmegállapodás 4. szakaszára, a 2003/88 irányelv 7. cikkére és a Charta 31. cikkére tekintettel az alapeljárás felperesét megfoszthatják-e a minden munkavállalót megillető fizetett szabadsághoz való jogtól, másrészt pedig azzal kapcsolatban, hogy az alapügyben szóban forgó értékelési eljárás összeegyeztethető-e a keretmegállapodás 5. szakaszának 1. pontjával, kellőképpen kifejti azt a kapcsolatot, amelyet az értelmezni kért uniós jogi rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti szabályozás között felállít.

34 A Charta 47. cikkét illetően azonban meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság nem fejtette ki kellően konkrétan, hogy e rendelkezés értelmezése mennyiben szükséges számára az előtte folyamatban lévő jogvitában történő határozathozatalhoz, sem azt a kapcsolatot nem írja

le, amely e rendelkezés és az e jogvitára alkalmazandó nemzeti jogszabály között fennáll, figyelemmel különösen arra, hogy egyrészt az említett jogvita az alapeljárás felperesének a fizetett éves szabadság címén járó juttatáshoz való jogának gyakorlására, valamint az egymást követő, határozott ideig tartó munkaviszonyok visszaélésszerű alkalmazásának megelőzésére és szankcionálására irányuló mechanizmus jogszerűségére vonatkozik, másrészt pedig az alapeljárás felperese a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságokhoz fordult e jogok védelme érdekében.

35 Harmadszor, ami a második kérdés állítólagosan hipotetikus jellegét illeti, amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból egyértelműen kitűnik, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy összeegyeztethető-e az uniós joggal az értékelési eljárásban való részvételüket kérelmező tiszteletbeli bírákra és ügyészekre vonatkozóan előírt azon intézkedés, hogy az ezen eljárást megelőző időszak tekintetében mondjanak le minden jogról, és különösen a fizetett éves szabadsághoz való jogról. Mivel az alapeljárás felperesének az érintett nemzeti jogszabály alapján le kellett mondania e jogról, tekintettel arra, hogy az ezen eljárásban való részvételét kérte, az uniós jog kért értelmezése és az alapeljárás tárgya közötti kapcsolat nyilvánvaló, és e második kérdés nem hipotetikus jellegű az említett jog elvesztését illetően.

36 Nem vitatott azonban, hogy az alapeljárás felperese sikeresen teljesítette az értékelési eljárást, és véglegesen megerősítették a tiszteletbeli bírói tisztségében. Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróságnak az ezen eljárás lefolytatására vonatkozó szabályokra, és az említett eljárás sikertelensége esetén pénzbeli juttatást előíró nemzeti szabályozásra vonatkozó kérdései nem tárgyai az alapeljárásnak. Ebből következően a második kérdés hipotetikus, amennyiben az e két kérdésre vonatkozik.

37 Ebből következik, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható, a második kérdés kivételével, amennyiben az a tiszteletbeli bíráknak és ügyészeknek a tisztségükben való végleges megerősítésükre irányuló értékelési eljárás lefolytatásának szabályaira, valamint az ezen eljárás sikertelensége esetén járó pénzbeli juttatásra vonatkozik.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

38 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia a feltett kérdéseket (2025. április 30-i Genzyński ítélet, C-278/24, EU:C:2025:299, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

39 A jelen ügyben megállapítható, hogy szoros kapcsolat áll fenn a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett két kérdés között. Ezek ugyanis azokra a jogokra vonatkoznak, amelyeket az értékelési eljárás végén a tisztségükben megerősített tiszteletbeli bírák és ügyészek e ténynél fogva már nem érvényesíthetnek. Így az első kérdés a keretmegállapodás 4. szakaszának, a 2003/88 irányelv 7. cikkének, valamint a Charta 31. cikkének értelmezésére, és különösen a fizetett szabadsághoz való jognak az e megerősítést megelőző időszak tekintetében történő elvesztésére vonatkozik, míg a második kérdés a keretmegállapodás 5. szakaszának értelmezésére, és tágabb értelemben az e korábbi időszakra vonatkozó valamennyi jogról való lemondásra vonatkozik.

40 Először is az előterjesztett kérdésekben hivatkozott rendelkezéseket illetően az előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az értékelési eljárás az Európai Bizottság kéréseinek és a 2020. július 16-i Governo della Repubblica italiana (Az olasz békebírák jogállása) ítéletnek (C-658/18, EU:C:2020:572) való megfelelés érdekében elfogadott intézkedésnek minősül. Ebből a szempontból ez az eljárás a keretmegállapodás 5. szakaszának 1. pontjából eredő, az egymást követő, határozott ideig tartó munkaszerződések visszaélésszerű alkalmazásának megakadályozására és szankcionálására irányuló hatékony intézkedések elfogadására vonatkozó követelmény végrehajtását szolgálja.

41 E bíróság ugyanis arra keresi a választ, hogy az értékelési eljárás kellően visszatartó erejű-e ahhoz, hogy ezen 5. szakasz 1. pontjának értelmében vett „az ilyen szerződések visszaélésszerű alkalmazását szankcionáló intézkedésnek” lehessen minősíteni, és következésképpen, hogy tiszteletben tartja-e e rendelkezést a Bíróság által értelmezettek szerint.

42 Az említett bíróság e tekintetben megjegyzi, hogy az alapügyben szóban forgó szabályozás lehetővé tette NZ számára, hogy – a 2014. november 26-i Mascolo és társai ítéletben (C-22/13, C-61/13–C-63/13 és C-418/13, EU:C:2014:2401) és a 2019. május 8-i Rossato és Conservatorio di Musica F. A. Bonporti ítéletben (C-494/17, EU:C:2019:387) vizsgált reformokhoz hasonlóan – elérje tisztségének állandósítását, valamint az ezen állandósítást követő időszakra vonatkozó garanciákat. Mindazonáltal e reformoktól eltérően e szabályozás előírja, hogy az értékelési eljárásokban való részvétel iránti kérelem azt jelenti, hogy a tiszteletbeli bírák és ügyészek lemondanak a korábbi tiszteletbeli munkaviszonyból eredő minden egyéb követelésről, és ennélfogva lemondanak a hátrányos megkülönböztetés tilalmának a keretmegállapodás 4. szakaszában előírt elvére való hivatkozásról az állításaik alátámasztása érdekében.

43 A kérdést előterjesztő bíróság tehát lényegében arra keresi a választ, hogy az említett szabályozás összeegyeztethető-e az általa végrehajtani kívánt rendelkezéssel, vagyis a keretmegállapodás 5. szakaszával, amely az egymást követő, határozott ideig tartó munkaszerződések visszaélésszerű alkalmazásának megelőzésére és szankcionálására irányul, összefüggésben értelmezve e keretmegállapodás 4. szakaszával, valamint a 2003/88 irányelv 7. cikkével, amely konkretizálja a Charta 31. cikkének (2) bekezdésében biztosított fizetett éves szabadsághoz való jogot, amelyre a munkavállaló a munkáltatójával szemben hivatkozhat (lásd ebben az értelemben: 2023. november 9-i Keolis Agen ítélet, C-271/22-C-275/22, EU:C:2023:834, 28. pont). Ennélfogva célszerűnek tűnik az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések együttes vizsgálata.

44 E tekintetben ezenkívül meg kell állapítani, hogy még ha az előterjesztő bíróság az előterjesztett első kérdés szövegében meg is említi a Charta 31. cikkének (1) bekezdését, amely minden munkavállaló számára biztosítja az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez való jogot, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, valamint e kérdés összefüggéséből kitűnik, hogy az valójában e 31. cikk (2) bekezdésére vonatkozik.

45 Másodszor meg kell állapítani, hogy noha az előterjesztett kérdések szövegéből kitűnik, hogy az előterjesztő bíróság kérdései a 116/2017. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 29. cikkének (5) bekezdésére vonatkoznak, amely rendelkezés arra kötelezi a tiszteletbeli bírákat és ügyészeket, hogy a szóban forgó értékelési eljárásban való részvétel iránti kérelmükben mondjanak le a korábbi tiszteletbeli jogviszonyból eredő valamennyi jogról, e bíróság azonban az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolásában kifejezetten a fizetett éves szabadsághoz való jogról való lemondást említi, amely jog – a rendes bíráktól és ügyészektől eltérően – nem illeti meg a tiszteletbeli bírákat és ügyészeket az ítélkezési szünet ideje alatt.

46 E jogot illetően ugyanis a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az alapeljárás felperese a rendes bírákkal és ügyészekkel összehasonlítható helyzetben van. E bíróság e tekintetben megjegyzi, hogy az alapügyben szóban forgó szabályozás hatálybalépése előtt e felperesnek mint „munkavállalónak” és „határozott időre alkalmazott munkavállalónak” az ítélkezési szünet idejére járó díjazás iránti kérelmét el kellett volna fogadni, a releváns elévülési szabályok alkalmazásának sérelme nélkül.

47 Ezzel szemben a szociális védelemhez való jogot illetően a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a tiszteletbeli bírák és ügyészek helyzete, valamint a rendes bírák és ügyészek helyzete nem hasonlítható össze, és mindenesetre az esetleges eltérő bánásmód igazolható.

48 Ezen előzetes megfontolások alapján tehát az alapügyben szóban forgó szabályozásnak a kérdést előterjesztő bíróság által a határozatában kiemelt egyik aspektusát kell kizárólag vizsgálni, nevezetesen az értékelési eljárást megelőző időszakra vonatkozó fizetett éves szabadsághoz való jogról való lemondás követelményét.

49 Következésképpen meg kell állapítani, hogy kérdéseivel, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a keretmegállapodás 5. szakaszának 1. pontját e megállapodás 4. szakaszával, a 2003/88 irányelv 7. cikkével, valamint a Charta 31. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az egymást követő, határozott ideig tartó munkaszerződések visszaélésszerű alkalmazásának szankcionálására irányuló olyan nemzeti szabályozás, amely a hivatalban lévő tiszteletbeli bírák és ügyészek arra irányuló kérelmét, hogy a tisztségükben 70 éves korukig való megerősítésük érdekében értékelési eljárásban vegyenek részt, attól a követelménytől teszi függővé, hogy lemondjanak az éves szabadság díjazásához való, az uniós jogból eredő, megelőző tiszteletbeli munkaviszonyukhoz kapcsolódó jogról.

Az ügy érdeméről

50 A keretmegállapodás 5. szakaszának 1. pontja az egymást követő, határozott időre létrejött munkaszerződések vagy munkaviszonyok visszaélésszerű alkalmazásának megakadályozása érdekében kötelezi a tagállamokat az e szakaszban felsoroltak közül legalább egy intézkedés elfogadására, ha belső joguk nem tartalmaz egyenértékű jogi intézkedéseket (2019. május 8-i Rossato és Conservatorio di Musica F. A. Bonporti ítélet, C-494/17, EU:C:2019:387, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

51 Ezáltal a keretmegállapodás 5. szakaszának 1. pontja a tagállamok számára az ilyen visszaélések megakadályozására irányuló általános célt jelöl ki, azonban meghagyja a tagállamoknak a cél eléréséhez szükséges eszközök megválasztását, amennyiben azok nem veszélyeztetik a keretmegállapodás célját vagy hatékony érvényesülését (2019. május 8-i Rossato és Conservatorio di Musica F. A. Bonporti ítélet, C-494/17, EU:C:2019:387, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

52 Ezenkívül amikor – mint a jelen esetben is – az uniós jog nem ír elő különös szankciókat arra az esetre, ha mégis visszaélést észlelnek, a nemzeti hatóságok feladata olyan intézkedéseket elfogadni, amelyek nemcsak arányosak, hanem egyúttal kellően hatékonyak és visszatartóak is, hogy biztosítsák a keretmegállapodás alapján hozott normák teljes érvényesülését (lásd ebben az értelemben: 2024. június 13-i DG de la Función Pública, Generalitat de Catalunya és Departamento de Justicia de la Generalitat de Catalunya ítélet, C-331/22 és C-332/22, EU:C:2024:496, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

53 Ebből következik, hogy ha egymást követő, határozott ideig tartó munkaszerződések vagy munkaviszonyok visszaélésszerű alkalmazására került sor, olyan, a munkavállalók számára tényleges és egyenértékű védelmet biztosító intézkedésnek kell alkalmazhatónak lennie, amely megfelelően szankcionálja ezt a visszaélést, és megszünteti az uniós jog megsértéséből származó következményeket (2019. május 8-i Rossato és Conservatorio di Musica F. A. Bonporti ítélet, C-494/17, EU:C:2019:387, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

54 Emlékeztetni kell arra, hogy nem a Bíróság feladata a belső jogi rendelkezések értelmezése, mivel az kizárólag a kérdést előterjesztő bíróságra tartozik, vagy adott esetben a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságokra, amelyeknek azt kell meghatározniuk, hogy a jelen ítélet 50–53. pontjában felidézett követelményeket a vonatkozó nemzeti szabályozás rendelkezései teljesítik-e (lásd ebben az értelemben: 2014. november 26-i Mascolo és társai ítélet, C-22/13, C-61/13–C-63/13 és C-418/13, EU:C:2014:2401, 81. pont).

55 A kérdést előterjesztő bíróság feladata tehát annak értékelése, hogy a belső jog releváns rendelkezései alkalmazásának és hatékony végrehajtásának feltételei alapján e rendelkezések milyen mértékben tekinthetők megfelelő intézkedésnek az egymást követő, határozott ideig tartó munkaszerződések vagy munkaviszonyok visszaélésszerű alkalmazásának szankcionálására és a következményeinek megszüntetésére. Mindazonáltal a Bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálása során szükség esetén pontosításokat adhat, amelyek célja, hogy iránymutatást adjanak a nemzeti bíróságnak az értékelés során (lásd ebben az értelemben: 2014. november 26-i Mascolo és társai ítélet, C-22/13, C-61/13–C-63/13 és C-418/13, EU:C:2014:2401, 82. és 83. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

56 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy amint azt a Bíróság kiemelte, a keretmegállapodás nem írja elő a tagállamok számára általános kötelezettségként a határozott időre szóló munkaszerződések határozatlan időre szóló szerződéssé való átalakítását. Ugyanis a keretmegállapodás 5. szakaszának 2. pontja főszabály szerint a tagállamokra bízza azon feltételek meghatározását, amelyek alapján a határozott időre szóló munkaszerződéseket vagy munkaviszonyokat határozatlan időre kötöttnek kell tekinteni. Ebből az következik, hogy a keretmegállapodás nem írja elő azokat a feltételeket, amelyek mellett határozatlan időre szóló szerződéseket lehet alkalmazni (2014. november 26-i Mascolo és társai ítélet, C-22/13, C-61/13–C-63/13 és C-418/13, EU:C:2014:2401, 80. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

57 E rendelkezésből következően a tagállamoknak lehetőségük van az egymást követő, határozott időre létrejött munkaszerződések alkalmazásából származó visszaélések megelőzésére vagy szankcionálására irányuló intézkedésként a határozott idejű munkaszerződéseket határozatlan idejű munkaviszonnyá alakítani, ez utóbbi pedig a munkahelyek stabilitását segíti elő, amely fontos elemét képezi a munkavállalók védelmének (lásd ebben az értelemben: 2019. május 8-i Rossato és Conservatorio di Musica F. A. Bonporti ítélet, C-494/17, EU:C:2019:387, 39. pont).

58 Így a Bíróság lényegében úgy ítélte meg, hogy az olyan szabályozás, amely kötelező jelleggel írja elő, hogy a határozott idejű munkaszerződések visszaélésszerű alkalmazása esetén ez utóbbiakat határozatlan idejű munkaviszonnyá alakítsák át – mindennemű pénzbeli kártérítés nélkül –, az ilyen visszaélésszerű alkalmazást hatékonyan szankcionáló intézkedésnek minősülhet (lásd ebben az értelemben: 2019. május 8-i Rossato és Conservatorio di Musica F. A. Bonporti ítélet, C-494/17, EU:C:2019:387, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

59 Következésképpen az ítélkezési gyakorlat nem követeli meg az intézkedések halmozását. Ráadásul sem az okozott kárt teljes mértékben fedező kártérítés nyújtásának elve, sem az arányosság elve nem követeli továbbá meg büntető jellegű kártérítés fizetését. Ezek az elvek ugyanis azt követelik meg, hogy a tagállamok a pusztán jelképes kártérítésen túlmutató, de a teljes mértékű kompenzációt nem meghaladó mértékű, megfelelő kártérítést írjanak elő (2019. május 8-i Rossato és Conservatorio di Musica F. A. Bonporti ítélet, C-494/17, EU:C:2019:387, 41–43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

60 A keretmegállapodás tehát nem kötelezi arra a tagállamokat, hogy a határozott idejű munkaszerződések visszaélésszerű alkalmazása esetén a határozott idejű munkaviszony határozatlan idejű munkaviszonnyá történő átalakítása mellett kártérítéshez való jogot is előírjanak (2019. május 8-i Rossato és Conservatorio di Musica F. A. Bonporti ítélet, C-494/17, EU:C:2019:387, 45. pont).

61 A jelen ügyben az olasz kormány hangsúlyozza, hogy az alapügyben szóban forgó szabályozás célja az, hogy a szolgálatot teljesítő tiszteletbeli bírák és ügyészek számára biztosítsa a munkavállalót megillető valamennyi garanciát, előírva a 70 éves korig történő hivatalban maradás lehetőségét, feltéve hogy sikeresen teljesítik az értékelési eljárást, amely annak ellenőrzésére irányul, hogy az igazságszolgáltatási feladatok ellátásához szükséges feltételek a Corte costituzionale (alkotmánybíróság) ítélkezési gyakorlatának megfelelően továbbra is teljesülnek.

62 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy először is az alapeljárás felperese sikeresen teljesítette az említett szabályozás által előírt, a tiszteletbeli bírói tisztségben való végleges megerősítésére irányuló értékelési eljárást.

63 Másodszor, végleges megerősítése előtt az alapeljárás felperese nem tartott tárgyalást azon bíróság éves ítélkezési szünete alatt, ahol tiszteletbeli bírói tisztséget tölt be, és ezen időszakok tekintetében nem részesült díjazásban.

64 Harmadszor, az értékelési eljárásban való részvétel iránti kérelem magában foglalja a 2003/88 irányelv 7. cikkében és a Charta 31. cikkének (2) bekezdésében biztosított, az e végleges megerősítést megelőző időszakra vonatkozó fizetett éves szabadsághoz való jogról való lemondást.

65 Az olasz kormány szerint a „minden egyéb igényről” - tehát a megelőző időszakra vonatkozó fizetett éves szabadságról - való lemondás a tiszteletbeli bírák és ügyészek tisztségükben való végleges megerősítése megfelelő ellentételezésének minősül, mivel a sikeres értékelési eljárás nem a korábbi munkaviszony állandósításának puszta esélyét teremti meg, hanem e munkaviszony tényleges állandósítását vonja maga után. A megelőző időszakra vonatkozó igényekről való lemondás ténye így a megerősített tiszteletbeli bíráknak és ügyészeknek nyújtott „természetbeni jóvátétel” közvetlen következménye.

66 E kormány arra is hivatkozik, hogy el kell kerülni az azon rendes bírákkal és ügyészekkel szembeni fordított hátrányos megkülönböztetést, akikre teljes mértékben alkalmazni kell a versenyvizsga és az igazságszolgáltatási tisztség kizárólagosságának elvét.

67 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a keretmegállapodás 4. szakaszának 1. pontja tiltja, hogy a foglalkoztatási feltételek szempontjából a határozott időre alkalmazott munkavállalók kedvezőtlenebb bánásmódban részesüljenek, mint a velük összehasonlítható, határozatlan időre

alkalmazott munkavállalók, csupán azért, mert határozott idejű munkaszerződéssel rendelkeznek, kivéve ha az eltérő bánásmód objektív okokkal igazolható (2024. június 27-i Peigli ítélet, C-41/23, EU:C:2024:554, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

68 Amennyiben megállapítást nyer, hogy az alapeljárás felpereseihez hasonló tiszteletbeli bírák és ügyészek a rendes bírákkal és ügyészekkel összehasonlítható helyzetben vannak – aminek értékelése a kérdést előterjesztő bíróság feladata –, meg kell vizsgálni, hogy fennállnak-e az ilyen eltérő bánásmódot igazoló objektív okok (2024. június 27-i Peigli ítélet, C-41/23, EU:C:2024:554, 50. pont).

69 E tekintetben meg kell állapítani, hogy e bíróság szerint nem igazolt, hogy a tiszteletbeli bírák és ügyészek számára ne adjanak ki fizetett szabadságot.

70 Ezenkívül a Bíróság már megállapította, hogy a bírói hivatal betöltése céljából a kizárólag a rendes bírói álláshelyek számára fenntartott – tehát a tiszteletbeli bírák kinevezésére nem alkalmazandó – versenyvizsga útján történő felvétel lehetővé teszi, hogy ez utóbbiakat kizárják a rendes bírákat megillető jogok teljes körű gyakorlásából. Mindazonáltal, bár bizonyos eltérő bánásmódot igazolhatnak a rendes bírák és ügyészek esetében szükséges képesítések, valamint a felelősségi körükbe tartozó feladatok jellege közötti különbségek, a keretmegállapodás 4. szakaszára tekintettel nem engedhető meg a tiszteletbeli bíráknak és ügyészeknek a fizetett szabadsághoz való jogból való kizárása (lásd ebben az értelemben: 2024. június 27-i Peigli ítélet, C-41/23, EU:C:2024:554, 53. és 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

71 Ez a jog ugyanis a 2003/88 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében szerepel, amelynek értelmében „a tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy minden munkavállalót legalább négy hét fizetett éves szabadság illessen meg”.

72 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében e rendelkezés a Charta 31. cikkének (2) bekezdésében kimondott „fizetett éves szabadsághoz való alapvető jogot” tükrözi és pontosítja (2023. november 9-i Keolis Agen ítélet, C-271/22–C-275/22, EU:C:2023:834, 18. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

73 Ezenkívül a fizetett éves szabadsághoz való jog, amelyet a Charta 31. cikkének (2) bekezdése minden munkavállaló tekintetében előír, magát a létezését tekintve tehát egyidejűleg kógens és feltétel nélküli jellegű, e rendelkezés ugyanis nem igényel az uniós vagy a nemzeti jogi rendelkezések általi konkretizálást, és e rendelkezések csupán részletezhetik a fizetett éves szabadság pontos tartamát, valamint adott esetben gyakorlásának bizonyos feltételeit. Következésképpen az említett rendelkezés önmagában elegendő ahhoz, hogy a munkavállalókra olyan jogot ruházzon, amelyre önmagában hivatkozhatnak a munkáltatóval szemben indított jogvitáik keretében olyan helyzetekben, amelyek az uniós jog, és következésképpen a Charta hatálya alá tartoznak (lásd ebben az értelemben: 2018. november 6-i Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften ítélet, C-684/16, EU:C:2018:874, 74. pont).

74 Így a keretmegállapodás 4. szakaszával, a 2003/88 irányelv 7. cikkével és a Charta 31. cikkének (2) bekezdésével ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a rendes bírák és ügyészek tekintetében előírtakkal ellentétben kizárja az összehasonlítható helyzetben lévő tiszteletbeli bírák és ügyészek esetében az ítélkezési szünet idejére járó juttatáshoz való jogot (lásd ebben az értelemben: 2024. június 27-i Peigli ítélet, C-41/23, EU:C:2024:554, 59. pont).

75 Ebből következik egyrészt, hogy – amint az a jelen ítélet 53. és 57. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatból következik – a keretmegállapodás 5. szakaszának 1. pontjában előírt feltételeknek való megfelelés érdekében a nemzeti szabályozásnak az egymást követő, határozott ideig tartó munkaszerződések visszaélésszerű alkalmazása esetén hatékony garanciákat kell előírnia e visszaélés szankcionálására és következményeinek megszüntetésére; a határozott idejű munkaviszony határozatlan idejű munkaviszonnyá történő átalakítása főszabály szerint az ilyen visszaélés hatékony szankciójának minősül.

76 Másrészt, amint az a jelen ítélet 73. pontjából kitűnik, a fizetett éves szabadsághoz való jog minden munkavállaló alanyi jogának minősül, amelyet az uniós jog kötelező jelleggel és feltétel nélkül biztosít számukra.

77 Következésképpen a keretmegállapodás 5. szakaszának 1. pontját nem lehet úgy értelmezni, hogy a valamely tagállam által az egymást követő, határozott ideig tartó munkaszerződések visszaélésszerű alkalmazásának szankcionálása és az abból eredő következmények megszüntetése érdekében hozott intézkedések alkalmazása attól a követelménytől tehető függővé, hogy az érintett munkavállaló lemondjon az e megállapodás 4. szakasza alapján az uniós jog által számára biztosított jogról. A keretmegállapodás 5. szakasza 1. pontjának és 4. szakaszának hatálya ugyanis önálló, amelyek az ilyen visszaélés szankcionálására, illetve a határozott ideig tartó munkaviszony alapján történő munkavégzés esetén a munkavállalók egyenlő bánásmódjának biztosítására irányulnak.

78 Így az a nemzeti szabályozás, amely akként szankcionálja az egymást követő, határozott ideig tartó munkaviszonyok visszaélésszerű alkalmazását, hogy előírja a tiszteletbeli bírák és ügyészek számára annak lehetőségét, hogy a jogviszonyukat határozatlan idejű munkaviszonnyá alakítsák át, nem tehető függővé attól a követelménytől, hogy e bíró és ügyész lemondjon az uniós jog által számukra biztosított jogokról.

79 A fenti megfontolásokra tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a keretmegállapodás 5. szakaszának 1. pontját e megállapodás 4. szakaszával, a 2003/88 irányelv 7. cikkével, valamint a Charta 31. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az egymást követő, határozott ideig tartó munkaszerződések visszaélésszerű alkalmazásának szankcionálására irányuló olyan nemzeti szabályozás, amely a hivatalban lévő tiszteletbeli bírák és ügyészek arra irányuló kérelmét, hogy a tisztségükben 70 éves korukig való megerősítésük érdekében értékelési eljárásban vegyenek részt, attól a követelménytől teszi függővé, hogy lemondjanak a fizetett éves szabadsághoz való, az uniós jogból eredő, megelőző tiszteletbeli munkaviszonyukhoz kapcsolódó jogról.

A költségekről

80 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

Az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletében

szereplő, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló, 1999. március 18-án kötött keretmegállapodás 5. szakaszának 1. pontját, e megállapodás 4. szakaszával, a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkével és az Európai Unió Alapjogi Chartája 31. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

azzal ellentétes az egymást követő, határozott ideig tartó munkaszerződések visszaélésszerű alkalmazásának szankcionálására irányuló olyan nemzeti szabályozás, amely a hivatalban lévő tiszteletbeli bírák és ügyészek arra irányuló kérelmét, hogy a tisztségükben 70 éves korukig való megerősítésük érdekében értékelési eljárásban vegyenek részt, attól a követelménytől teszi függővé, hogy lemondjanak a fizetett éves szabadsághoz való, az uniós jogból eredő, megelőző tiszteletbeli munkaviszonyukhoz kapcsolódó jogról.

Aláírások